

TOODETE MÄRGISTAMINE

MALLE MÄGI

SAAREMAA LIHATÖÖSTUSE PEATEHNOLOOG JA TOIDUOHUTUSE MEESKONNA JUHT

2022

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

TOIDU MÄRGISTAMISE PÕHIMÕTTED

- TOIDU MÄRGISTUS ON KÕIK TOIDUGA SEONDUVAD SÕNAD, LAUSED, NUMBRID, MUUD ANDMED, KAUBAMÄRGID, TOOTEMARGINIMETUSED, PILDID NING SÜMBOLID, MIS ON ESITATUD TOOTE PAKENDIL, ETIKETIL VÕI KAELASILDIL
- TOIDUALASE TEABE ESITAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED, NÕUDED JA VASTUTUS ON TOODUD **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUSES (EL) NR 1169/2011**
  - LISAKS SELLELE MÄÄRUSELE KEHTIVAD MÕNE TOIDUGRUPI PUHUL KA TÄIENDAVAD MÄRGISTAMISE NÕUDED EHK ERINÕUDED
- EESTIS TURUSTATAVA TOIDU KOHUSTUSLIK TOIDUALANE TEAVE TULEB ESITADA EESTI KEELES
- TOIDU KOHTA ANTAV TEAVE, SELLE MÄRGISTUS, ESITLUS EGA REKLAAM EI TOHI OLLA EKSITAV

KOHUSTUSLIKUD ANDMED

- TOIDU NIMETUS
  - KOOSTISOSADE LOETELU
  - ALLERGIAT JA TALUMATUST PÕHJUSTAVAD KOOSTISOSAD
  - TEATAVATE KOOSTISOSADE VÕI KOOSTISOSADE GRUPI KOGUS PROTSENTIDES
  - TOIDU NETOKOGUS
  - SÄILIMISAEG „PARIM ENNE“, „PARIM ENNE LÕPPU“ VÕI „KÕLBLIK KUNI“
  - ERITINGIMUSED SÄILITAMISE JA/VÕI KASUTAMISE KOHTA
  - TOIDUKÄITLEJA NIMI VÕI ÄRINIMI JA AADRESS
  - PÄRITOLU
  - TARVITAMISJUHI
  - ALKOHOLI PUHUL ETANOOOLI SISALDUS MAHUPROTSENTIDES
  - TOITUMISALANE TEAVE
  - LISAKS TULEB ÜLDJUHUL ESITADA KA PARTII TÄHISTUS
-
- MÜÜGIPAKENDISSE PAKENDAMATA TOIDU JAOKS KEHTIB EESTIS PÕLLUMAJANDUSMINISTRI MÄÄRUS NR 24 „MÜÜGIPAKENDISSE PAKENDAMATA TOIDU TOIDUALASE TEABE ESITAMISE NÕUDED“ (VASTU VÕETUD 11.03.2015)

KOHUSTUSLIKUD LISAANDMED

- PAKENDILE LISATAVAD KOHUSTUSLIKUD LISAANDMED ON VÄLJA TOODUD MÄÄRUSE (EL) NR 1169/2011 III LISAS, NENDEKS ON NÄITEKS:
  - TOIDUD, MILLE SÄILIMISAEGA ON PIKENDATUD PAKENDAMISGAASIDE ABIL – LISATEAVE „PAKENDATUD GAASIKESKKONDA“
  - MAGUSAINET (MAGUSAINEID) SISALDAVAD TOIDUD – LISATEAVE „MAGUSAINE(TE)GA“ (MÄRGE PEAB OLEMA LISATUD TOIDU NIMETUSE JUURDE)
  - KÜLMUTATUD LIHA, KÜLMUTATUD LIHAVALMISTISED JA KÜLMUTATUD TÖÖTLEMATA KALANDUSTOOTED – LISATEABENA ESITATAKSE KÜLMUTAMISE KUUPÄEV, ROHKEM KUI ÜHEKORDSE KÜLMUTAMISE KORRAL ESMAKORDSE KÜLMUTAMISE KUUPÄEV (ESITATAKSE MÄRGE „KÜLMUTATUD“, MILLELE JÄRGNEB KUUPÄEV (PÄEV.KUU.AASTA) VÕI VIIDE KUUPÄEVA ASUKOHALE MÄRGISTUSEL), NÄITEKS „KÜLMUTATUD 06.05.2021“ VÕI „KÜLMUTATUD: VT MÄRGET ÜLASERVAL“
- LISAS VI ON VEEL NT VÄLJA TOODUD, ET LIHATOOTED JA LIHAVALMISTISED, MIDA MÜÜAKSE JAOTUSTÜKI, KONDIGA PRAETÜKI, LÕIGU, PORTSJONI VÕI RÜMBA KUJUL JA MIS SISALDAVAD LISATUD VETT ROHKEM KUI 5% LÖPPTOOTE KAALUST, MÄRGITAKSE TOIDU NIMETUSSE LISATUD VEE OLEMASOLU, NÄITEKS „BROILERIRINNAFILEE, LISATUD VEEGA“

KOOSTISOSADE LOETELU

- KOOSTISOSAD ON KÕIK TOIDU TOOTMISEL VÕI VALMISTAMISEL KASUTATAVAD AINED VÕI TOOTED, SEALHULGAS LÕHNA- JA MAITSEAINED, LISAAINED, TOIDUENSÜÜMID, LISATUD VITAMIINID JA MINERAALAINED, SÖÖDAV VORSTIKEST NING LIITKOOSTISOSA KOMPONENDID, MIDA VALMISTOODE – KA MUUDETUD KUJUL – SISALDAB
- KOOSTISOSAD ESITATAKSE ÜLDISELT KAALU JÄRGI KAHANEVAS JÄRJESTUSES VASTAVALT NENDE KASUTAMISELE TOIDU VALMISTAMISE AJAL
  - KOOSTISOSAD, MILLE SISALDUS VALMISTOOTES ON ALLA 2%, VÕIB ESITADA SUVALISES JÄRJESTUSES MUUDE KOOSTISOSADE JÄREL
- ALLERGIAT VÕI TALUMATUST PÕHJUSTAVAD AINED JA TOOTED (ALLERGEENID) ESITATAKSE KOOSTISOSADE LOETELUS TEISTEST KOOSTISOSADEST ERISTUVAL KUJUL, VIIDATES SÕNASELGELT ALLERGEENI NIMETUSELE (NT „**LAKTOOS**“, „**MUNA**“, „**VÕI**“, „**NISUJAHU**“, „**SOJAKASTE**“ JNE)

TOITUMISALANE TEAVE

- TOITUMISALASES TEABES PEAB ESITAMA:

- ENERGIASISALDUS (KCAL JA KJ)
- RASVAD
  - SH KÜLLASTUNUD RASVHAPPED
- SÜSIVESIKUD
  - SH SUHKRUD
- VALGUD
- SOOL

- LISAKS VÕIB ESITADA:

- MONOKÜLLASTUMATA RASVHAPPED
- POLÜKÜLLASTUMATA RASVHAPPED
- POLÜOOLID
- TÄRKLIS
- KIUDAINED
- VITAMIINID
- MINERAALAINED

- TOITUMISALAST TEAVET ESITATAKSE 100 G VÕI 100 ML TOIDU VÕI JOOGI KOHTA

- SOOL VÄLJENDAB SOOLASISALDUSE EKVIVALENTI, MIS ARVUTATAKSE NAATRIUMISISALDUSE KAUDU VALEMIGA **SOOL = NAATRIUMISISALDUS × 2,5**

TOITUMISALANE TEAVE - ÜMBERARVUTUSKOEFIITSENDID

- **SÜSIVESIKUD (VÄLJA ARVATUD POLÜOOLID) – 17 KJ/G, 4 KCAL/G**
  - **VALGUD – 17 KJ/G, 4 KCAL/G**
  - **RASVAD – 37 KJ/G, 9 KCAL/G**
  - POLÜOOLID – 10 KJ/G, 2,4 KCAL/G
  - SALATRIMID – 25 KJ/G, 6 KCAL/G
  - ALKOHOL (ETANOL) – 29 KJ/G, 7 KCAL/G
  - ORGAANILISED HAPPED – 13 KJ/G, 3 KCAL/G
  - KIUDAINED – 8 KJ/G, 2 KCAL/G
  - ERÜTRITOL – 0 KJ/G, 0 KCAL/G
- ARVUTATUD TOITUMISALASE TEABE LUBATUD HÄLBED JA ÜMARDAMISSUUNISED ON VÄLJA TOODUD EUROOPA KOMISJONI TOITEVÄÄRTUSE LUBATUD HÄLBEID KÄSITLEVAS JUHENDIS TABELITES 1–4

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 1

Marinaadis seakaelakarbonaad		
Retseptuur	kg	100 kg
Seakaelakarbonaad	100	86,207
Vesi	10	8,621
Õli	4	3,448
Maitseainesegu	2	1,724
KOKKU	116,0	100

Marinaadis seakaelakarbonaad		
Retseptuur	kg	100 kg
Seakaelakarbonaad	100	=C5/C\$9*100
Vesi	10	8,621
Õli	4	3,448
Maitseainesegu	2	1,724
KOKKU	116,0	100

			KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED				
			Seakaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781				
Marinaadis seakaelakarbonaad			SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu
Retseptuur	kg	100 kg					
Seakaelakarbonaad	100	86,207	Rasv	14,2	0	92	2
Vesi	10	8,621	küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4
Õli	4	3,448	Süivesikud	0	0	0	30,9
Maitseainesegu	2	1,724	millest suhkrud	0	0	0	12,6
KOKKU	116,0	100	Valk	18,4	0	0	4,3
			Naatrium	0,051	0	0	28,19

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED							
2							Seakaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781							
3		Marinaadis seakaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu			
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2			
5		Seakaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4			
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9			
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6			
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3			
9		KOKKU	116,0	100			Naatrium	0,051	0	0	28,19			
10														
11							RETSEPTIST ARVUTATUD	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU		
12							Rasvad	12,24	0	3,17	0,03	15,45		
13							küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	5,16		
14							Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,53		
15							suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,22		
16							Valgud	15,86	0	0,00	0,07	15,94		
17							Naatrium	0,04	0	0,00	0,49	0,53		
18											Soola ekvivalent	1,33		
19											Arvutades kJ	851,56		
20											Arvutades kcal	204,91		

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O			
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED											
2								Seakaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781										
3		Marinaadis seakaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu							
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2							
5		Seakaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4							
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9							
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6							
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3							
9		KOKKU	116,0	100			Naatrium	0,051	0	0	28,19							
10																		
11							RETSEPTIST ARVUTATUD	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU						
12							Rasvad	=D5*0,01*H4	0	3,17	0,03	15,45	<--	L12=SUM(H12:K12)				
13							küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	5,16	<--	L13=SUM(H13:K13)				
14							Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,53		jne				
15							suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,22						
16							Valgud	15,86	0	0,00	0,07	15,94						
17							Naatrium	0,04	0	0,00	0,49	0,53						
18										Soola ekvivalent	1,33	<--	L18=L17 x 2,5					
19										Arvutades kJ	851,56	<--	L19=(L12 x 37)+(L14 x 17)+(L16 x 17)					
20										Arvutades kcal	204,91	<--	L20=(L12 x 9)+(L14 x 4)+(L16 x 4)					

- LAHTRIS H12 SAAKS ARVUTADA KA, KASUTADES VÕRDE PÕHIOMADUST EHK $H12 = D5 \times H4 / 100$
- LAHTRID H12:K17 ARVUTATAKSE KÕIK SAMAMOODI, ARVESTADES VASTAVA KOMPONENTI MAHTU 100% TOOTES (LAHTRID D5:D8) NING ARVUTATAVA TOITAINE KOGUST KOMPONENTIDIS (LAHTRID H4:K9)

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED							
2							Seaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781							
3		Marinaadis seaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu			
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2			
5		Seaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4			
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9			
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6			
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3			
9		KOKKU	116,0	100			Naatrium	0,051	0	0	28,19			
10														
11							RETSEPTIST ARVUTATUD	Seaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU		
12							Rasvad	12,24	0	3,17	0,03	15,45		
13		Toitumisalane teave 100 g tootes	ümardatud				küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	5,16		
14		Energia, kcal	205				Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,53		
15		Energia, kJ	852				suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,22		
16		Rasv	15				Valgud	15,86	0	0,00	0,07	15,94		
17		millest küllastunud rasvhapped	5,2				Naatrium	0,04	0	0,00	0,49	0,53		
18		Süsivesikud	0,5								Soola ekvivalent	1,33		
19		millest suhkrud	0,2								Arvutades kJ	851,56		
20		Valk	16								Arvutades kcal	204,91		
21		Sool (naatrium x 2,5)	1,3											

- NÜÜD SAAB JUBA ARVUTATUD TOITUMISALASE TEABE NÄITAJAD VASTAVALT ÜMARDAMISSOOVITUSTELE ÜMARDADA

KOOSTISOSADE LOETELU KOOSTAMISE NÄIDE NR 1

Marinaadis seakaelakarbonaad		
Retseptuur	kg	100 kg
Seakaelakarbonaad	100	86,207
Vesi	10	8,621
Õli	4	3,448
Maitseainesegu	2	1,724
KOKKU	116,0	100

- VETT ON LIHAVALMISTISES KÜLL ÜLE 5%, AGA KUNA SEE ON MARINAADI KOOSTISES NING SEE EI OLE LIHASSE INJEKTEERITUD VÕI TUMBLEERITUD, SIIS MÄRGET „LISATUD VEEGA“ LISAMA EI PEA
- SEEGA SAAB KOOSTISOSAD MÄRKIDA JÄRGNEVALT:
  - **KOOSTISOSAD:** SEALIHA (86%), VESI, RAPSIÕLI, SOOL, VÜRTSID JA MAITSETAIMED, PAKSENDAJAD: E412, E415; HAPPESUSE REGULAATOR: E330; LÖHNA- JA MAITSEAINED (SH **SINEP**). SEALIHA PÄRITOLU: EL.
- EELDAME, ET MAITSEAINESUGUL ON JÄRGNEV KOOSTIS: SOOL, TŠILLIHELBED, MUST PIPAR, SIBUL, KÜÜSLAUK, PETERSELL, AED-HARAKPUTK, PAKSENDAJAD: E412, E415; HAPPESUSE REGULAATOR: E330; PAAKUMISVASTANE AINE: E535; LÖHNA- JA MAITSEAINED (SH **SINEP**)
- TŠILLIHELBED, MUST PIPAR, SIBUL, KÜÜSLAUK, PETERSELL, AED-HARAKPUTK VÕIB KOONDADA ÜHTE NIMETUSSE (AGA EI PEA) – VÜRTSID JA MAITSETAIMED
- PAAKUMISVASTANE AINE: E535 EI OMA LÖPPTOOTES ENAM FUNKTSIOONI, SEEGA SEDA LÖPPTOOTES DEKLAREERIMA EI PEA
- SINEP – ALLERGEEN, MÄRGITAKSE TEISTEST ERISTUVALT

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 2

- EELDAME, ET NÄITES NR 1 NÄIDATUD TOODE EI LÄHE MÜÜKI MITTE LIHAVALMISTISENA, VAID KUUMTÖÖDELDUD VALMISTOOTENA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED							
2							Seaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781							
3		Marinaadis seaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu			
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2			
5		Seaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4			
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9			
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6			
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3			
9		KOKKU	116,0	100			Natrium	0,051	0	0	28,19			
10														
11		Väljatulek, %	85				RETSEPTIST ARVUTATUD	Seaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU		
12							Rasvad	12,24	0	3,17	0,03	18,17		
13							küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	6,07		
14							Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,63		
15							suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,26		
16							Valgud	15,86	0	0,00	0,07	18,75		
17							Natrium	0,04	0	0,00	0,49	0,62		
18											Soola ekvivalent	1,56		
19											Arvutades kJ	1001,83		
20											Arvutades kcal	241,07		

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 2

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M		
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED								
2								Seakaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781							
3		Marinaadis seakaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu				
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2				
5		Seakaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4				
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9				
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6				
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3				
9		KOKKU	116,0	100			Naatrium	0,051	0	0	28,19				
10															
11		Väljatulek, %	85				RETSEPTIST ARVUTATUD	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU			
12							Rasvad	12,24	0	3,17	0,03	=SUM(H12:K12)/C\$11*100			
13							küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	6,07			
14							Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,63			
15							suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,26			
16							Valgud	15,86	0	0,00	0,07	18,75			
17							Naatrium	0,04	0	0,00	0,49	0,62			
18											Soola ekvivalent	1,56			
19											Arvutades kJ	1001,83			
20											Arvutades kcal	241,07			

- VÄLJATULEK 85% NÄITAB, ET 100 KG TOOTE KUUMTÖÖTLEMISE TULEMUSEL SAADI 85 KG JAHUTATUD TOODET EHK KUUMTÖÖTLEMISKADU ON 15%
- NÜÜD TULEB „KOKKU“ LAHTRIS ARVESTADA VÄLJATULEKUT EHK KÕIKIDE ARVUTATAVATE TOITAINETE KONTSENTRATSIOON TÕUSEB KUUMTÖÖTLEMISE KÄIGUS KADUNUD NIISKUSE (VEE) TÕTTU

TOITUMISALASE TEABE ARVUTAMISE NÄIDE NR 2

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
1							KOMPONENTIDE TOITUMISALASED TEABED							
2							Seakaelakarbonaad Nutridata andmebaasist: https://tka.nutridata.ee/et/toidud/781							
3		Marinaadis seakaelakarbonaad					SPETSIFIKATSIOONIDEST	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu			
4		Retseptuur	kg	100 kg			Rasvad	14,2	0	92	2			
5		Seakaelakarbonaad	100	86,207			küllastunud rasvhapped	5,7	0	7	0,4			
6		Vesi	10	8,621			Süsivesikud	0	0	0	30,9			
7		Õli	4	3,448			suhkrud	0	0	0	12,6			
8		Maitseainesegu	2	1,724			Valgud	18,4	0	0	4,3			
9		KOKKU	116,0	100			Naatrium	0,051	0	0	28,19			
10														
11		Väljatulek, %	85				RETSEPTIST ARVUTATUD	Seakaelakarbonaad	Vesi	Õli	Maitseainesegu	KOKKU		
12							Rasvad	12,24	0	3,17	0,03	18,17		
13		Toitumisalane teave 100 g tootes	ümardatud				küllastunud rasvhapped	4,91	0	0,24	0,01	6,07		
14		Energia, kcal	241				Süsivesikud	0,00	0	0,00	0,53	0,63		
15		Energia, kJ	1002				suhkrud	0,00	0	0,00	0,22	0,26		
16		Rasv	18				Valgud	15,86	0	0,00	0,07	18,75		
17		millest küllastunud rasvhapped	6,1				Naatrium	0,04	0	0,00	0,49	0,62		
18		Süsivesikud	0,6								Soola ekvivalent	1,56		
19		millest suhkrud	0,3								Arvutades kJ	1001,83		
20		Valk	19								Arvutades kcal	241,07		
21		Sool (naatrium x 2,5)	1,6											

- NÜÜD ON ÜMARDATUD TOITUMISALASES TEABES NÄHA, ET KÕIK NÄITAJAD ON VÕRRELDES LIHAVALMISTISEGA KÕRGEMAD, KUIGI TOOTE RETSEPTUUR ON SAMA

KOOSTISOSADE LOETELU KOOSTAMISE NÄIDE NR 2

	A	B	C	D	E
1					
2					
3		Marinaadis seakaelakarbonaad			
4		Retseptuur	kg	100 kg	
5		Seakaelakarbonaad	100	86,207	
6		Vesi	10	8,621	
7		Õli	4	3,448	
8		Maitseainesegu	2	1,724	
9		KOKKU	116,0	100	
10					
11		Väljatulek, %	85		

- KUUMTÖÖDELDUD TOOTE LIHASISALDUSE ARVUTAMINE: $D5/85 \times 100 = \sim 101,4$, MIS TÄHENDAB, ET LIHASISALDUS TOOTES ON ÜLE 100% EHK DEKLAREERIMA PEAB: „100 G TOOTE VALMISTAMISEKS ON KASUTATUD 101 G SEALIHA“
- KUNA KUUMTÖÖTLEMISKADU ON 15%, SIIS SEE ARVESTATAKSE VEE KOGUSEST MAHA EHK
  - $D6-15 = \sim -6,4$, MIS TÄHENDAB, ET KOOSTISOSADE LOETELUS VETT DEKLAREERIMA EI PEA

- TEADES NÄITEST NR 1 TOOTES KASUTATAVAID KOOSTISOSI, SAAB KÄESOLEVA KUUMTÖÖDELDUD TOOTE KOOSTISOSADE LOETELU ESITADA JÄRGNEVALT:
  - **KOOSTISOSAD:** SEALIHA, RAPSIÕLI, SOOL, VÜRTSID JA MAITSETAIMED, PAKSENDAJAD: E412, E415; HAPPESUSE REGULAATOR: E330; LÕHNA- JA MAITSEAINED (SH **SINEP**). 100 G TOOTE VALMISTAMISEKS ON KASUTATUD 101 G SEALIHA. SEALIHA PÄRITOLU: EL.

KASUTATUD ALLIKAD

- **EUROOPA KOMISJON.** (2012). MÄRGISTUSEL ESITATUD TOITEVÄÄRTUSE LUBATUD HÄLBED. [VEEBILEHT] [HTTPS://TOIDUTEAVE.EE/WP-CONTENT/UPLOADS/2018/08/KOM-JUHEND_TOITEVAARTUSTE-LUBATUD-HALBED.PDF](https://toiduteave.ee/wp-content/uploads/2018/08/kom-juhend-toitevaartuste-lubatud-halbed.pdf) (16.11.2022).
- **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) NR 1169/2011.** (VASTU VÕETUD 25.10.2011, MUUDETUD, TÄIENDATUD, VIIMATI JÕUSTUNUD 06.10.2021). TOIDUALASE TEABE ESITAMINE TARBIJALE. – EURLEX. [VEEBILEHT] [HTTPS://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/ET/TXT/PDF/?URI=CELEX:02011R1169-20180101&QID=1667915921265&FROM=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/txt/pdf/?uri=CELEX:02011R1169-20180101&qid=1667915921265&from=et) 60 lk. (16.11.2022).
- **RINGO, K., DREYERSDORFF, S.** (2021). TOIDU MÄRGISTAMISE E-KÄSIRAAMAT. [VEEBILEHT] [HTTPS://TOIDUTEAVE.EE/MARGISTAMINE/](https://toiduteave.ee/margistamine/) (16.11.2022).

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!